

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ראצא (ספרי) כ"ה מנ"א תשע"ד

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 487

פצוצים יקרים

ראה אנכי נותן לפניכם היום וגו' (י"א, כ"ז) הבחירה ביד האדם לבחור טוב או רע שע"ז מברכים הנותן לשכוי בינה וכו', ומה שכתוב 'היום' ללמדנו שיש בכל יום בחירה חדשה, כי אחרי שהאדם חוטא מסתלקת הבחירה מהאדם כמובא (בנר"ד לה, יא) הרשעים ברשות לבם. מכל מקום הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית ונותן בחירה חדשה לאדם בכל יום שיוכל להיות טוב מחדש...

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (י"א, כ"ז) כי גם הקללות ניתנו רק לטובה כדי לפרוש על ידם מהרע כמו שמראים רצועה לילדים שיביטו על הרצועה ויראו ממנה. אבל המקור של הגבורות הוא טוב וזה אשר נמתקין הדינים בשרשם.

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעון וגו' וסרתם מן הדרך (י"א, כ"ז) תוספת המקרא וסרתם למה לי הרי כבר נאמר אם לא תשמעון? אלא הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' היא עצמה ברכה, אבל הקללה אינו כזה שלא תשמעון משום דלא איכפת לו בעשית המזימתה, אמנם הקללה שבגלל המשכו במזיד אחר העון או וסרתם מן הדרך ללכת אחרי אלהים אחרים כאלה אשר לא ידעתם שלא הייתם מתאווים להם כלל...

אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים (י"ב, כ') איתא במשניות אבות וכל מעשיך יהיו לשם שמים, אף שלא יגמור הדבר מ"מ צריכין להאמין שכל יגיעה ויגיעה לא תאבד, והעושה לשם שמים צריך שיהיה לש"ש באמת ולא יהיה ח"ו שום גיאות ויהי ח"ו כמחוק אות אחת מן השם, כמש"כ לא תעשון כן לה' אלקיכם.

למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך וגו' (י"ג, י"ה) פירוש שלא תעשה זאת (ההריגה) מצד אכזריות אלא הישר בעיני ה' למען ישוב ה' מחרון אפו, ממעם זה תעשה הענישה בענין הגדול הזה אבל בלבך יהיה מלא רחמים...

בנים אתם לה' אלקיכם... (י"ד, א') כל בני ישראל בין טובים ובין רעים בנים הם למקום. עמך כולם צדיקים ואפילו הגרועים שבהם מלאים מצוות כרמון ואילו ידעו הרשעים עד כמה בעצם עושים רצון הבורא, היו מתפקעים מחמת עגמת נפש.

על כן אנכי מצוה לאמר פתח תפתח את ירך (ט"ז, ה') מאי לאמר? אמרו חז"ל (בבא-בטרא פ.) גדול המעשה יותר מן העושה. זה שאמרה תורה אנכי מצוך לאמר כלומר שלא די בזה שאתה בעצמך נותן צדקה אלא עליך לאמר לאחרים ולהפעיל אותם שגם הם יקחו חלק במעשה הצדקה.

נתון תתן לו (ט"ז, י') בגמ' (כתובות סו) המבזבז אל יבזבז יותר מחומש, הרמב"ם כתב שמצד מדת החסידות יש רשות ליתן יותר מחומש, וצ"ב מניין הוציא הרמב"ם הנחתו דמדת החסידות יש רשות לתת יותר מחומש. הענין נלמד ממה שכתוב ביעקב וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך ודרשו חז"ל שתי מעשרות. וממה שנאמר "לך" יש לומר שיעקב אבינו ע"ה הבטיח להקב"ה שיתן צדקה רק לשמה ולא כדי שישבחוהו בני אדם וכד'. לפי"ז יוסבר דעת הרמב"ם שנותן יותר מחומש כי הנודב חושש שמא חלק מהצדקה שנתן היתה מעורבת עם אינטרס אישי ואז הצדקה כאלו לא נתן בכה"ג התוספת מותרת.

ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך (ט"ז, י') הכוונה שלא ירע לבבו ליתן מתנותיו אף בשעה שיברכוהו ה' ויוסף לו עושר ויהו לו קנינים ונכסים רבים, בכל זאת לא יכבד עליו נתינת מעשרותיו מחמת הרבוי הכמותי.

איש כמתנת ידו כברכת ה' אלקיך אשר נתן לך (ט"ז, י"ז) האישיות של האדם נמדדת ונערכת לא לפי העושר וההון אלא "כמתנת ידו" כפי הנתינה לצדקה ולדברים שבקדושה, והנתינה צריכה להיות כברכת ה' אלקיך, כל אחד לפי מידת יכולתו.

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א תשעה באב תשל"ז (קט"ז ה"ט) ה"בא ל'פס"ט ז"א א.א.

על הארץ. אנו מסתובבים מבולבלים, וכל פעולה שאנו פועלים איננו עושים בהתקשרות כאותה בחינה של הצדיקים הגדולים. אנו מתחמקים בטענה "מי יכול להדמות אליהם ולעשות כמעשיהם". דעו, גם הם היו בני אדם כמונו, ומי שהביא אותם לתוך העבודה הזו הוא שולח אותה גם אלינו. ולמרות שכל ימיהם הם עברו את כל הצרות והיסורים המרים ולא נשברו ונסוגו אחור, אם ח"ו נוגעים לנו בנקודה קטנה מיד אנו נשברים ומתרסקים. ובעוד שהם לא נהיו מבולבלים, היסורים הללו מביאים אותנו לבלבול הדעת. הם נתנו שינשכו אותם בכדי להגיע לשלימות הביטול, עד שביטלו את עצמם והגיעו לבחינה של "מלא כל הארץ כבודו" ו"ברוך כבוד ה' ממקומו". ולכן עדיין לא נגאלנו, כי כל ענין הבית השלישי תלוי באחדות ורק כאשר נתאחד אז נוכח לבית השלישי.

שהרי הבית השלישי הוא מקום הקרבת הקרבנות. הרבש"ע ציוה שבני ישראל יקריבו לפניו קרבנות במקום ששכן הבית הראשון והשני. ויש להבין את ענין הקרבן שהוא סתום וחתום. מהו פשר הענין הזה ששוחטים שור ושורפים אותו. אכן הרבש"ע רצה להראות לנו בזה את פנימיות ענין בית המקדש שהוא כמו קרבן עולה שכליל תקטר. מן השור שהיו מקריבים לעולה על גבי המזבח לא היה נשאר כלום, רק מעט אפר, וזה בא ללמדנו את פנימיות ענין בית

אולם אם האדם הוא בהתקשרות הוא לא מתפעל מן הקללה או הרוגו או הבושה שחבירו מבייש אותו, להיפך, הוא מוסיף לו אהבה ואחוה וריעות ביתר שאת, מכיון שהוא היה שליח להזכיר לו ולהחזיר אותו אל המלחמה הגדולה שלו. הוא כבר שכח מאין הוא בא ולאן הוא הולך ולפני מי הוא עתיד ליתן דין וחשבון, ובא חברו ובמעשה הזה הזכירו מי הוא ומה טיבו. ואם כן דווקא אחר מאורע כזה הוא צריך להשאר האוהב הכי גדול שלו היות שהוא עוררו לתשובה. אולם לדאבוננו אין אנו חיים כן, ובשעת נסיון אנו רבים אחד עם השני, ויוצא מזה לשון הרע ומחלוקת. לכן אנו נמצאים עדיין בגלות ויושבים על הארץ בלילה הזה של תשעה באב, גלות ששורשה בבכיית המרגלים שדברו לשון הרע על ארץ ישראל ולא האמינו בה'.

ולדאבוננו עד היום אנו נמצאים במצב הזה של המרגלים, ולכן אנו עדיין יושבים על הארץ בלילה הזה בגלל חטא המרגלים. עוד לא התאחדנו ביחד. ולכן כאשר החבר מכה אותי אני שוכח שהוא שליח מהבחינה של "ושכתי את כפי וראית את אחורי", שבעצם זה הרבש"ע שקורא אותי, בני! אל תשכח ממני, תזכור תמיד שאני נושא אותך על חיקי כגמול עלי אמו.

אך למרות ש"ידע שור קונהו וחמור אבוס בעליו, עמי לא ידע ישראל לא יתבונן". זוהי הסיבה לתשעה באב שאנו יושבים עכשיו

וכל תפילה שאנו מתפללים והיא עולה למעלה נבנה ממנה בית המקדש. וכי מה היה עולה למעלה מקרבן העולה - אש, כשהתפילות שלנו עולות לרבש"ע עולה אש שממנה נבנה הבית השלישי (שיהיה מאש).

ומכיון שבית המקדש נבנה מהאש של עבודתנו ותפילתנו לכן הגלות שלנו ארוכה כל כך. מעת שחרב הבית הראשון עד שנבנה הבית השני היה די בשבעים שנה, היות שבדור ההוא היה שמעון הצדיק שהיה משיירי כנסת הגדולה, ונשארו עוד מאה ועשרים הזקנים שעליהם נאמר "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה", והיות שהם היו צדיקים גדולים זכו לבנות הבית בשבעים שנה. אולם עכשיו בבנין הבית השלישי צריך להיות בחינת "ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ", כי בשביל שיהיה הבית בשלימות צריך שיתקבצו כל היהודים וכל הניצוצות הנידחים, ואם ח"ו חסר ניצוץ אחד מכלל ישראל לא יכול הבית השלישי להבנות, כיון שהגאולה תהיה כאשר כלל ישראל יהיה בשלימות כמו אדם הראשון קודם חטא עץ הדעת. רק כאשר יחזרו להיות בשלימות כמו שאדם הראשון היה קודם החטא או תיפסק הגלות, ורק כאשר יהיה "ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ" תהיה הגאולה השלמה.

ואידך נגיע לכך שיהיה "ונשלמה פרים שפתינו" ועבודתנו תהיה באופן ש"תערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן"? רק ע"י "ושכותי את כפי וראיתי את אחוריי".

המקדש שהיא ביטול גמור, שהאדם יבטל את עצמו בבחינת "ואנכי עפר ואפר", ונחננו מה".

והיום שאין לנו בית מקדש התפילה היא במקום קרבנות כמו שנאמר ונשלמה פרים שפתינו, והיא צריכה להיות באותה בחינה כמו הקרבנות. ועל זה אנו מבקשים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן", דהיינו כמו שקרבן עולה היה מתוק לפני הקב"ה כך יהיו התפילות שלנו מתוקים לפניו. ואידך יהיה הדבר הזה? כאשר התפילה שלנו תהיה באותו ביטול כקרבן עולה. בזמן שבית המקדש היה קיים היו מקריבים בו קרבנות כל יום ובכל שבת ויום טוב, ועכשיו שחרב בית המקדש התפילה היא במקום קרבן "ונשלמה פרים שפתינו" והיא צריכה להיות בבחינת קרבן עולה - כליל תקטר. וזה יהיה ענין הקרבנות של הבית השלישי. באותם הימים ישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו ולא היה יצר הרע, ולא יצטרכו לקרבנות כי לא יצטרכו לכיפור עוונות. הקרבנות באותם ימים יהיו מה שנעבוד את הרבש"ע בביטול כעולה וכקרבן. כפי מה שכל אחד הכין את עצמו, וכפי ערך הביטול והשגת הבורא שלו, כך יהיה ערך הקרבנות.

ומכיון שהדבר תלוי בהכנה אנו מבקשים "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן". שלא נאכל נהמא דכיסופא. כי כל עוד שלא נבנה הבית השלישי אנו יכולים לתקן, ואידך? ע"י "ונשלמה פרים שפתינו", שהתפילות שלנו יהיו כעולה וכקרבן. וכמו שקרבן עולה הוא "כליל תקטר" כך תפילתנו כליל תקטר,

המשך מעמ' קודם

השלימות הזו לא יכולה להיות אלא ע"י בחירה, ע"י הביטול של עצמו כעולה וצדקתו. וזה אינו יכול להיות רק אם נהיה ביחד ב"שבת אחים גם יחד". אז נזכה אחד את השני שיהיה "ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ". במצב שלנו אף אחד לא יכול להגיע לקבץ את הנידחים, מכיון שאיננו יכולים להגיע למקום בו הם שבויים, יש שם כאלו קליפות שאפילו הצדיקים האמיתיים

לא יכולים להגיע לשם. לכן הגאולה תהיה ע"י "למעני למעני אעשה". וע"ז או מבקשים "למענד אלוקינו עשה ולא לנו, ראה עמידתנו דלים וריקים". ולשם כך עלינו להתאחד כל עם ישראל עם הצדיקים עמודי העולם.

המשך יבוא אי"ה

המשך פצוצים וקריים

שופטים ושומרים תתן לך בכל שעריך (ט"ז, י"ח) יש להבין מדוע נאמר שופטים בלשון רבים הרי ראוי לשפוט גם ע"י שופט יחיד כשהוא מומחה? ונראה בהקדם הגמ' (ברכות סא) צדיקים יצר טוב שופמן רשעים יצר הרע שופמן בינונים זה וזה שופמן. הלשון שופטים מרמז לנו שכל בן אדם אפילו צדיק גמור יחזיק עצמו לכינוני שזה וזה שופמן. וכל בן אדם ישפוט עצמו לפי שיעוריה דיליה ואז נשמר ביותר שלא להלכך במצודתו של היצר המסית.

שופטים ושומרים תתן לך בכל שעריך (ט"ז, י"ח) יוסבר על פי אמרם ז"ל בקדושין (דף מ') חייב אדם לראות עצמו חציו חייב וחציו זכאי עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו לכף זכות עשה עבירה אחת אוי לו שהכריע עצמו לכף חוב. וזה שכל אדם לפי שיעוריה דיליה ישפוט עצמו ואת העולם כולו ויקבע שהוא חציו חייב וחציו זכאי וממילא בעשותו מצוה אחת יכריע את עצמו ואת העולם לכף זכות.

(מרפא לנפש)

שופטים ושומרים תתן לך בכל שעריך (ט"ז, י"ח) רז"ל דרשו אם יש דין למטה אין דין למעלה, ואם אין דין למטה יש דין למעלה ואזי הדין נתלבש בכל הדברים, וכל הדברים נעשים שליחים למקום לעשות בזה האיש משפט כמש"כ (תהלים קט"ט) למשפטך עמדו היום כי הכל עבדיך, כשהגיע קיצו של אדם להעניש הכל עבדיך לעשות דין בזה האדם אבל כשאדם שופט ודן את עצמו עי"ז אין דין למעלה ונתבטלים כל הדינים והגזירות.

כי השוחד יעור עיני חכמים (ט"ז, י"ט)... לא כל אחד הרואה את עצמו לחכם הוא באמת חכם ולא כל שמוחק להיות חכם בעיני הבריות הוא באמת חכם, אפשר למעות ואפשר להמעות בכגון זה. אבל הקב"ה מקור החכמה והתבונה כשהתורה מעידה שמדובר בחכם אמיתי ובכ"ז השוחד מעורר את עיני החכם. שים לב בזה כי חמור הוא מאד.

(חפץ חיים)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

